

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia



Klaverikunst

Age Juurikas KLAVER

Kavas

Tubin, Prokofjev

23.04.2025 — 19.00

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia suur saal

Koostöös Postimehe Fondiga

*SA Postimehe Fondi ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia koostöös toimuv kontserdisari „**Klaverikunst**” toob lavale rahvusvaheliselt tunnustatud klaverikunstnikud, kelle esituses kõlab eri ajastute kaunis ja virtuoosne klaverimuusika. Sarja eesmärgiks on avada publikule klaverikunsti ilu kogu selle mitmekesisuses ja rikkuses, pakkudes võimalust nautida klaverimuusika kuldvarasse kuuluvaid teoseid hinnatud pianistide esituses.*

Eduard Tubin (1905–1982)

„Sonaat-allegro“ ETW 31-1 (1927)

Sonatiin d-moll (1941/1943)

I *Allegro moderato*

II *Andante sostenuto, quasi largo*

III *Presto*

Vaheaeeg

Sergei Prokofjev (1891–1953)

„Pastoraalne sonatiin“ *op.* 59/3 (1934)

Klaverisonaat nr 8 B-duur *op.* 84 (1939–1944)

I *Andante dolce*

II *Andante sognando*

III *Vivace*

Täna õhtul kõlavad **Eduard Tubina** ja **Sergei Prokofjevi** teosed on loodud ühes küllalt lühikeses ajaaknas – 1927–1944. See on periood, mille jooksul maailm tugevalt muutus. Kui 1927. aastal loodud Tubina „Sonaat-allegro“ kannab endas veel hiliromantismi ja ekspressionismi hõngu, siis Prokofjevi 1944. kirjutatud 8. sonaadis on juba teised väljendusvahendid: eksperimentaalsus, tugev ekspressiivsus ja modernsem helikeel.

Minu käesoleva hooaja soolokava kujunemise teekond on olnud kirev ja täis pööordeid. Selle käigus juhtus midagi, mis kõigutas tugevalt minu maailmapilti – senist naiivset usku inimese headusesse. Möödunud augusti alguses rabas maailma uudis vene pianisti Pavel Kušniri surmast Birobotidžani vanglas, süüdistatuna riigivastases tegevuses. Paša oli minu sõber, kellega õpinguaastatel Moskvast kokku puutusin. Tema kompromissitus ja kirglik tööjanu võlus ja nakatas mind esimesest kokkupuutest temaga. Ta oli nagu romantismiajastu ideaalkuju – kannatav kunstnik, kes vahendeid valimata tööde otsis. Seda nii kunstis, elus kui poliitikas... Tal polnud palju hingekaaslasi ja väline positsioon polnud tema jaoks oluline. Seetõttu ilmnis ka alles peale tema surma jahmatav tõsiasi, missuguse pärandi ta endast maha oli jätnud: lugematul hulgal kauneid esitusi, mitmete kirjatükkide seas kaks suurt romaani, mida kirjanduskriitikud väga kõrgelt on hinnanud. Nende hulgas 2014. aastal Krimmi okupeerimise manifestina sahtlisse kirjutatud „Venemaa läbilõige“, mille on välja andnud Saksa kirjastus Za Za Verlag. Samuti suurtes kogustes raadiosaateid muusikalistel teemadel. Nägin Pašat viimati oma õpingute lõpuaastatel Moskvast. Sellest on möödunud varsti kakskümmend aastat, aga tema oli üks sellistest vähestest ja olulistest inimestest, kelle väärtus meie silmis ei kahane vaatamata pikkadele aastatele, mil kohtutud pole. Uudis tema sellisest lahkumisest oli minu jaoks väga valus. Täna kava suurteos on Prokofjevi monumentaalne **8. sonaat**, kolmas n-ö „sõjasonaat“, mis eelmistega võrreldes lüürilisem ja introspektiivsem. Teise maailmasõja ajal kirjutatud teos on justkui Prokofjevi isiklik refleksioon sõja ja inimkonna vastupidavuse üle – hingemattev teos, mis mässib kuulaja esimestest nootidest alates salamahti oma haardesse ja kannab ta suurejoonelisse finaali. Mina seon selles kavas seda sonaati oma mälestustega Moskva konservatooriumi aegadest, mil seda esimest korda mängisin. Pašaga sai teose erakordsuse üle ikka arutletud. Tal oli suur lugupidamine sonaadi, aga ka minu suhtes, et julgesin toona selle ette võtta. Olgu see taasesitamine minupoolseks mälestussõnaks või isegi mälestussambaks temale.

Kaheksanda sonaadi eel kõlab Prokofjevi „**Pastoraalne sonatiin**“, mis on kirjutatud kõige helgemas ja ühtlasi helilooja lemmikhelistikus – C-duuris. Lühike kõrvapai käib lüürilises võtmes läbi pea kõik helistikud ja laheneb lõpus vaiksesse C-duur akordi, mis Prokofjevile omaselt on mõne kriipiva intervalli – antud juhul väikese sekundiga vürtsitatud.

Prokofjeviga on saab kavas sobitada paljusid erinevaid stiile ja helioojaid. Seekord tundus minu jaoks sobiv mängida siia kõrvale Eduard Tubina suurepärase klaverimuusikat. Huvitav muster tekkis mõlema helilooja sonatiinide ja sõjatemaatika vahel. Kui Prokofjevi „Pastoraalne sonatiin“ on sonatiin ehk “väike sonaadike” oma ehedal kujul, siis Tubina **sonatiin** on üle 20 minuti kestev klaverisümfoonia. See on kirjutatud kaks aastat enne Prokofjevi 8. sonaati ehk Teise maailmasõja ajal. Sonatiinis on tumedust ja traagikat omajagu. Kui Eestis oli selle teose valmimise ajal veel selline hetk, et polnud teada, millega ajastu meie jaoks lõppema saab, on sonatiini lõpp looturikas ja vägagi heroiline. Omamoodi saab Tubina sonatiini „Eesti sõjasonaadiks“ nimetada. Siit ka paralleel tänases kavas Prokofjevi 8. sonaadiga.

Kontserdiõhtu algab aga noore Tubina Elleri juures õpingute ajal loodud plahvatusliku „**Sonaat-allegroga**“. Üks Tubina kirglikumaid teoseid, hilisromantilise hõnguga „Sonaat-allegro“ oli algselt planeeritud neljaosalise 1. sonaadi esimene osa. Tubin ei kiitnud seda teost tervikuna heaks ja tunnistas vaid esimest osa, mida käsitles iseseisva teosena, andes talle nimetuse „Sonaat-allegro“. Küllalt keerulise harmooniaga nootiderägastiku alt kumab välja filigraanselt meisterlik vormikäsitus ja kaunis värvidemäng. Teost omandades ei saanud ma peast mõtet, et milliseks oleks Tubina muusika kujunenud, kui ta poleks olude sunnil sattunud Rootsi, vaid läinud Kesk-Euroopasse, näiteks Pariisi või hoopis Ameerikasse? Kindasti annab „Sonaat-allegro“ aga vihje, missugune rikkalik kultuurikeskus oli 1920. aastate Tartu.

Age Juurikas

Age Juurikas on orkestraalse ja sugestiivse esitluslaadiga soolopianist ja kammermuusik, aga ka kirglik pedagoog, kellel on õpilasi nii Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias kui Tallinna Muusika- ja Balletikoolis. Ta on esinenud soolokontsertidega ja kammerkoosseisudes mitmete eesti ja välismaiste tuntud interpreetidega pea kõikjal Euroopas ja Põhja-Ameerikas ning soleerinud mitmete orkestrite ees, sh ERSO, Tallinna Kammerorkester, Pärnu Linnaorkester, Läti Riiklik Sümfooniaorkester, Leedu Riiklik Sümfooniaorkester ja Ukraina Rahvuslik Akadeemiline Sümfooniaorkester. Ta on teinud koostööd dirigentidega, nagu Neeme Järvi, Kaspars Putniņš, Arvo Volmer, Risto Joost, Kaspar Mänd jpt.

Teda on pärjatud mitmete väarikate auhindadega nii Eesti kui ka rahvusvahelistel konkurssidel. Samuti on ta pälvinud mainekaid tunnustusi, nagu Neeme Järvi nimeline preemia (2003), Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia (2014), Eesti Interpreetide Liidu aastapreemia (2023) ja Eesti Muusikanõukogu interpretatsioonipreemia silmapaistva kontserttegevuse eest klaverikunstnikuna. (2024).

Age Juurikas alustas muusikaõpinguid 4-aastaselt Tallinna Muusikakeskkooli eelklassis ja lõpetas kooli 1998. aastal prof Toivo Nahkuri klaveriklassis. Õpingud jätkusid Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias prof Peep Lassmanni juhendamisel, ühtlasi täiendas ta end vahetusüliõpilasena Sibeliuse Akadeemias professorite Liisa Pohjola ja Matti Raekallio käe all ning Karlsruhe Muusikakõrgkoolis prof Kalle Randalu klassis. 2003–2007 õppis ta Moskvas Tšaikovski-nimelise konservatooriumi aspirantuuris prof Vera Gornostajeva ja tema assistentide Sergei Glavatskihi, Darja Petrova ja Maksim Filippovi juhendamisel. Olulise õpetaja ja nõuandjana on tema kõrval olnud ka prof Matti Reimann.

Pianisti lemmikrepertuaar pärineb 20. sajandi esimesest poolest, samuti huvitub ta kaasaegse muusika esitamisest ja teeb koostööd mitmete heliloojatega. Oma kontserdikavasid kujundades on ta püüdnud ujuda vastuvoolu – mitte jääda klassikaliste paljumängitud teoste raamistikku, vaid leida oma kavades alati koht värskemale ja vähemesitatud muusikale. Age Juurikas osalenud mitmetes suuremah ning Toivo Tulevi klaverikontserdi „Nada“ ja Tatjana Kozlova-Johannese klaverikontserdi „Blow your house down“ esiettekanded.

Age Juurikas on salvestanud ERRi arhiivi kõik Mart Saare klaveriprelüüdid, Skrjabini ja Albénizi klaveriteoseid ning erinevates koosseisudes uuemat eesti kammermuusikat. Alates 2017. aastast on Age Juurikas ERP artist. 2018. aasta alguses ilmus tema debüütplaad „The Soul of Fire“, mis pälvis aasta kammermuusikaalbumi tiitli. Juurikas on festivali „Eesti Klaverisuvi“ algataja ja kunstiline juht ning 2024. aastast festivali KLAVER kunstiline juht.

OOTAME KUULAMA

N 01.05 kell 19:00 / EMTA suur saal / piletid Piletikeskusest

Musica Aeterna. Klaveriõhtu

Lauri Väinmaa (klaver)

Kavas Beethoven, Sisask

Postimees



EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

105

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasaalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.
Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

